

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಜಯನಗರ).— ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಮಾರುವ ಜನ ಹೆಂಗಸರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ತರವವರಂ ಗಂಡಸರಾದರೂ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಂಗಸರೇ. ಪೋಲೀಸರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪೋಲೀಸರ ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ಕೂಡ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೆಂಗಸರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವು ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥ ಜನಗಳನ್ನು ಓಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಗಂಡಸರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪುಡಾರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ; ಬೇರೆಯವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಇವರು ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ತಾವೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯನ್ನು ತರೋಣ. ಅದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು. ಮೊದಲು ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೂ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಹಾಕಿದರೂ ಇವರು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಧೈರ್ಯ ಅವರಿಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪ್ರಮೋದ ಅವರು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಂಗಸರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದೂ ನಿಜ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದರು, ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು ಎಂದು ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಒಂದು ಕಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ತರೋಣ ಎಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರೋಣ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Rise in bus fares by KSRTC, and the BTS

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾಳೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ೩೭.೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಬಸ್ ದರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಈ ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇ ೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಹೊಸ ದರಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಳವಳ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟವಾದಾಗಲೇ ಜನರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಡೀಸೆಲ್ ದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ೩೭.೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಮಿ ಲಗ್ನ ರಿಗೆ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಲಗ್ನ ರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸದನದಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಬಸ್‌ದರಗಳು ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಈ ರೀತಿ ದರಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ತುರ್ತಾದ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನೇ ಸುಮ್ಮನೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ :—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ತಾವು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ :—ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಹೊಸ ದರಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಆದಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಈವತ್ತೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ ದರಗಳ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವರು.

ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈವತ್ತೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ಸಿನ ರೇಟನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಏರಿಸಿರುವ ಈ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಆಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಈಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ :—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಿ, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಈ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಇವರು ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಬಸ್ಸಿನ ರೇಟನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಡೀಸಲ್ ಬೆಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಸ್ಸಿನ ದರಗಳನ್ನು ೩೭ ರಿಂದ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವರೆಗೂ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಈವತ್ತೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಈಗ ತಾವು ಅದರ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಬೇಡವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ :—ಈ ಬಸ್ಸಿನ ದರ ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ತಾವು ರೂಲ್ ೩೦೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಕೇಳೋಣ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—We understand that the Government after considering all aspects of the matter have decided to increase the bus-fares; but we have our own difficulties; you will have to kindly hear us as the people's representatives and reconsider the hike in the bus-fare. It is highly impossible for our people to bear the hike. Therefore I appeal to you to take up the adjournment motion and discuss the whole issue. After hearing both the sides, the Govt. can come to a decision. No doubt the Government has come to a decision after listening to the views of the KSRTC. The Vice Chairman and the General Manager of the KSRTC do not represent the public views because they are all government servants. Till the matter is discussed on the floor of this House, the hike in the bus-fares may be withheld. This is my submission.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—This adjournment motion has been given notice of under the rule. The House cannot wait for the presence of the concerned Minister. Two hours' notice before the start of the session would be sufficient under rule 50.

MR. SPEAKER.—Not only that; other rules should also be taken in to consideration.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Your observation that the Minister is not present for the admissibility of the adjournment motion does not hold water in view of rule 50. When the matter was raised under rule 312, the concerned Minister gave an assurance to this House that pending discussion with the representatives of this House, he would not give effect to the hike in bus fares. That is what he said on the floor of the House. We were under the impression that the matter would not be hustled through and all of a sudden the hike in bus fares would come into effect from 1st May 1979. How are we to go about with the assurance solemnly made on the floor of the House?

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—The Chief Minister is present in the House. Since it is a joint responsibility, he is empowered to take any decision in the matter. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಏನು ಏರಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಿರಿ ಹೇಗಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವ ತನಕವಾದರೂ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಆಮೇಲೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DAVARAJ URS (Chief Minister).—I am sorry I was not aware of what the Hon. Minister had stated on the floor of this House when this matter was raised. Nevertheless, the point which I would like to submit is that this cannot become a subject-matter of adjournment motion. With regard to the hike in the bus fares, some of the hon. members may feel that it is very high and that they want

their views to be made known on this matter. One other point I would like to bring to the notice of this House is, this fare-rise is made with regard to the mofussil buses. The BTS has already raised it. I had held up this price-rise since four years when it was brought before me. The last rise was made about six years ago. Between that time, and this time as every one of us know what the cost of chassis, body-building, diesel, oil, excise duty etc. Since six years we haven't raised the busfares. It is only now we have resorted to rise this price. The last rise was in the year 1975.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I made a point that during the last six years or seven years there has been four-times hike.

SRI D. DEVARAJ URS.—That is not correct. I can give you facts and figures. Since 1975 there has been no rise at all. When it was brought before me several times, I refused to accept it. It is only after 1975 the hike has come.

While rising this price, it is not as if the KSRTC has not taken into account factors that are relevant for the purpose of calculating the percentage of rise as well as how much we should cover. Now the Hon. Members say that the Minister concerned had assured that he would consult the House before hike is resorted to. If that is the case, I will ask the KSRTC people to postpone this date and give effect to it sometime later so that you can have a debate on this subject. We have nothing to hide from you. You will also appreciate that it is not a private concern, it is our own concern. You too will agree and appreciate that this is a nationalised institution which can not be allowed to run into losses. I agree that if the fares are too high people do feel the pinch of it. Only day before yesterday the hon. members might have read in the press what the Union Minister for Petroleum and Chemicals said that we are not sure whether the price-rise that has taken place will remain the same or we may have to resort to increase the price. Why because, he explained in detail, how much we are depending upon the OPEC body for our imports. They go on quoting their figures as they like, not only to rise the price but also to cut short the supplies. I remember the Union Minister telling that we used to get 65 million kilo litres of oil, it is now reduced to 45 million litres.

2. 30 PM.

Therefore, a big cut is effected and price hike also is there. He also said regarding how much we are producing in our country and how much we have to import. The crude that is produced in this country is 50 per cent less than outside price. Both have to be combined and prices fixed. We do not know ; after one or two months

again the prices might rise. I am explaining this lest the hon. members might carry the impression that it is done arbitrarily or just to raise the prices for the fun of it. It is not so. On one point, let also be realistic. To-day, I do not have the details. When the Minister comes, he will be in a position to give details, perhaps. To-day, the number of people who travel is increasing by leaps and bounds, in spite of the fact that the price is rising. One might say: In a place like Bangalore, they have no other means of transport. But, there are instances, where, for going less than a mile, they wait for one hour for one hour for the bus, rather than walk. Some members pointed out—I think Mr. Armugam said—that the officers do not know. Not that they don't know; the Chairman knows, the Minister also knows. He cannot say that I do not know. Because I know, I am able to tell you what the position is, to-day. In the village, if a man has got fields one mile away, if there is a road and if there is a bus, a man wants to go by bus.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ ಅವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI D. DEVARAJ URS.—No.

ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ, What is all this? Perhaps you may not be in a position to appreciate. Don't try to politicalise.

SRI M. V. RAJASEKHAR.—I am not politicalising. You are trying to politicalise.

SRI D. DEVARAJ URS.—My dear young friend, you have to walk. If there is price rise, I cannot help; I cannot lose crores of rupees. When absolutely necessary, let them use the bus. ಜನರು ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದರೆ, ದುಡ್ಡು ಇದೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಏಕೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ? ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವೂ ಸಹ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ೮-೧೦ ದಿವಸದವರೆಗೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕೋಣ. Nevertheless, let us not go too far into this matter. I cannot state the date, Sir, because, I have to consult the department. I have been confronted with this proposition now. Before the evening, I will let you know what will be the date. I do not know when this demand is coming.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಮೂರನೆಯ ತಾರೀಖು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ನಾವು ಅಡ್ಡರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಕುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಹಸ್ತೇರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ರೂಲ್ ಜಿ೧ರ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ರೂಲ್ ಜಿ೨ (೨)ರ ಪ್ರಕಾರ, ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರು ದಿನಾಂಕ ೬ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೭೯ರಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. As per rule 52 (5), the motion shall not revive discussion on a matter which has been discussed in the same session.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್.—ಈಗ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. I am guided by the House. The House is supreme.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರೂಲಿಂಗ್ ಬೇಡ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರ ಮೇಲೆ, ನಾವು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ನೋಟೀಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I cannot keep it pending. I want to dispose it of.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್.—ನಾನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಮ್ಯಾಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ಗಲಾಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ ಜಿ೧೨ರ ಕೆಳಗೆ ನೋಟೀಸ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ನಾಳೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹೀಂ.—ಕೌ ಸ್ಪಾಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ನೋಟೀಸ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಭಾರೀಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—In view of the Chief Minister's explanation on the hike in bus fare issue, the motion may not be taken into consideration

MR. SPEAKER.—I do not want to keep things pending.

SRI D. DEVARAJ URS.—The hon. member should withdraw in view of what I have stated.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ನಾನು ನನ್ನ ನೋಟೀಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—In the light of the reply given by the Chief Minister, discussion will be taken up on 3rd May 1979.

ಈ ದಿನ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮುಗಿದು ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು.

(I Must go through the rules and dispose it of.)

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ನಾನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಬಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I will take it up to-morrow

ಅಜೆಂಡದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪ್ಲೈ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ರೋಲ್ ಔಫರ್ ಕೆಳಗೆ ಪಾರ್ಟ್ ನೋಟಿಸ್ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು, ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ್ ಅವರು, ಮತ್ತು ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಮತ್ತು ಆಕಡೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೮ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

MR. SPEAKER.—I will look into that.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—The Hon. Chief Minister is going to sit in the House only upto 6 O' Clock and afterwards he has got some other engagement. That is why I am suggesting that in case it is inconvenient to the Hon. Chief Minister, we can take it up tomorrow. I have no objection for that. The discussion will be two and half hours under this Rule.

MR. SPEAKER.—He will be going to discuss about planning matters. He has already intimated to me.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—Some definite stand of the Government is required.

SRI D. DEVARAJ URS.—If the hon. Members agree, I think we may take it up on the 4th May 1979.

MR. SPEAKER.—I have no objection. The discussion for short duration under Rule 59 will be taken up on the 4th May 1979.

Budget Estimates for 1979-80 Demands for Grants.

Demands Nos. 54 and 55 — Co-operation (Excluding Regulated Markets) and Regulated Markets.

(Debate Contd)

MR. SPEAKER.—I have got so many names. The discussion and the replies by the Ministers will have to be concluded to-day. Now, Sri M. C. Basappa may speak. I would give 20 minutes. I know Mr. M. C. Basappa is a Senior Member, and I should have given more time but for this difficulty. It is not possible. I know his feelings.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ೧೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಬಿಡುವು ಕೊಟ್ಟು ಈ ನಿರ್ಮಾತೃತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಮ್ಮ